

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 74/16

Luksemburgā, 2016. gada 13. jūlijā

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-188/15
Bougnaoui un ADDH/Micropole SA

Ģenerālvokāte Eleanora Šarpstone [*Eleanor Sharpston*] uzskata, ka uzņēmuma politika, atbilstoši kurai tā darbiniece nedrīkst nēsāt islāma galvas lakatu, tiekoties ar klientiem, ir nelikumīga tieša diskriminācija

Arī pavisam neitrāla ģērbšanās stila noteikumi var būt netieša diskriminācija, kas ir attaisnojama vienīgi tad, ja tā ir samērīga ar likumīga mērķa, tostarp darba devēja komerciālo interešu, sasniegšanu

Islāmticīgā *Asma Bougnaoui* strādāja par projektu inženieri *Micropole SA*, IT konsultāciju uzņēmumā. Viņas darba līgums sākās 2008. gada 15. jūlijā. Nodarbinātības laikposmā laikos pēc pašas izvēles viņa valkāja islāma galvas lakatu, kas sedza galvu, atstājot seju neaizklātu.

A. Bougnaoui darba pienākumos ietilpa tikšanās ar *Micropole* klientiem viņu telpās. Pēc tam, kad no viena klienta bija saņemta sūdzība par to, ka *A. Bougnaoui* galvas lakats esot "aizvainojis" tā darbiniekus, un lūgts, lai "nākamreiz lakats netiktu nēsāts", viņai tika lūgts apliecināt, ka nākamajā klienta apmeklējumā viņa šo prasību izpildīs. To viņa atteicās darīt un 2009. gada 22. jūnijā tika atlaista. *Micropole* secināja, ka viņas atteikšanās nenēsāt galvas lakatu padarīja par neiespējamu, ka viņa varētu veikt uzdevumus uzņēmuma vārdā. *A. Bougnaoui* savu atlaišanu apstrīdēja Francijas tiesās.

Francijas Kasācijas tiesa, kurā lieta pašlaik ir izskatīšanā, vaicā Eiropas Savienības Tiesai, vai prasība nevalkāt islāma galvas lakatu laikā, kad klientiem tiek sniegti IT konsultāciju pakalpojumi, var tikt uzskatīta par "īstu un izšķirīgu prasību attiecībā uz profesiju" un tādēļ uz to neattiecas Direktīvā 2000/78¹ noteiktais diskriminācijas aizliegums reliģijas un uzskatu dēļ.

Savos šodien sniegtajos secinājumos ģenerālvokāte Eleanora Šarpstone norāda uz plašajām atšķirībām dalībvalstu tiesību sistēmu starpā attiecībā uz reliģiskā apģērba un zīmju nēsāšanu darbā. Tas it īpaši izpaužas saistībā ar publiskā sektora darbiniekiem. Tomēr, tā kā šī lieta ir par privātā sektora darbiniekiem, viņas secinājumi ir ierobežoti tikai ar šo jomu. Viņa uzskata, ka tiesības paust reliģiju vai uzskatus ietilpst direktīvas piemērošanas jomā, jo tās ir reliģijas brīvības neatņemama sastāvdaļa. *A. Bougnaoui* tika piemērota mazāk labvēlīga attieksme viņas reliģijas dēļ, jo tāds projektu inženieris, kurš nebūtu izvēlēties paust savu reliģisko pārliecību, nebūtu ticis atlaists. Tādēļ ģenerālvokāte secina, ka ***A. Bougnaoui* atlaišana bija tieša diskriminācija reliģijas vai uzskatu dēļ**. Atlaišana būtu likumīga tikai tad, ja būtu piemērojama kāda no direktīvā minētajām atkāpēm.

Direktīvā ir noteikts, ka konkrētos apstākļos atšķirīga attieksme, kas citādi būtu uzskatāma par diskrimināciju, tās piemērošanas jomā neietilpst, ja šīs atšķirīgās attieksmes pamatā ir īpašība, kas ir "prasība attiecībā uz profesiju". Ģenerālvokāte uzskata, ka šī atkāpe ir interpretējama šauri. Prasībai ir jābūt "īstai un izšķirīgai" un samērīgai ar sasniedzamo likumīgo mērķi.

Ģenerālvokāte uzskata, ka šajā lietā minētā atkāpe nav piemērojama. Proti, **nav nekā, kas liecinātu, ka *A. Bougnaoui* nespēja veikt savus projektu inženieres pienākumus, jo viņa valkāja islāma galvas lakatu**. Turklāt *Micropole* vēstulē par darba attiecību izbeigšanu bija

¹ Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.).

skaidri minēta viņas profesionālā kompetence. Lai gan darījumdarbības brīvība ir ES tiesību pamatprincips, tam tomēr ir ierobežojumi, tostarp nepieciešamība aizsargāt citu personu tiesības un brīvības. Tieša diskriminācija nav attaisnojama ar iespējamiem finansiāliem zaudējumiem, kas varētu rasties darba devējam.

Pēc tam ģenerālvokāte izskata pārējās atkāpes attiecībā uz tiešu diskrimināciju un secina, ka neviena no tām šajā lietā nav piemērojama.

Ģenerālvokāte noraida domu, ka aizliegums darbiniekiem nēsāt reliģisko apģērbu, nonākot saskarsmē ar darba devēja uzņēmuma klientiem, var būt nepieciešams personu tiesību un brīvību aizsardzībai, kas ir vajadzīgas demokrātiskas sabiedrības funkcionēšanai. Katrā ziņā šajā lietā nav konstatējams, ka būtu ieviesti atbilstoši valsts tiesību akti, lai īstenotu šādu atkāpi.

Turklāt atkāpe par profesionālo darbību baznīcās un “citās valsts vai privātās organizācijās, kuru ētoss balstās uz reliģiju vai uzskatiem”, nav piemērojama *Micropole* darbības rakstura dēļ.

Tādēļ ģenerālvokāte secina, ka *A. Bougnaoui* atlaišana bija tieša diskriminācija, uz kuru neattiecas neviena no direktīvā noteiktajām atkāpēm.

Visbeidzot ģenerālvokāte īsi izskata juridisko nostāju gadījumam, ja tiktu atzīts, ka šī lieta attiecas uz netiešu diskrimināciju – vai nu tādēļ, ka Tiesa savā spriedumā nebūtu ar viņu vienisprātis, vai arī tādēļ, ka valsts tiesā tiktu iesniegti jauni fakti. Ģenerālvokāte norāda, ka **uzņēmuma politika, ar ko ir paredzēti pavisam neitrāla ģērbšanās stila noteikumi, var radīt netiešu diskrimināciju. Šāda politika ir attaisnojama tikai tad, ja tai ir likumīgs mērķis un tā ir samērīga.** Neitrāls ģērbšanās stils var būt darba devēja komerciālajās interesēs un tādējādi tas var būt likumīgs mērķis. Tomēr ģenerālvokāte norāda, ka šajā lietā *Micropole* izvirzīto aizliegumu būtu grūti uzskatīt par samērīgu. Taču šis jautājums galu galā ir jāizšķir valsts tiesai.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apspriest šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns secinājumu teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami no “[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106